

Pohjoisen yhteistoiminta-alueen poikkeuslupahakemuksia koskeva puolto

KPHVAHAL 31.10.2022 § 155
127/00.02.18/2022

Valmistelija vs. johtajaylilääkäri Tuula Rajaniemi

Kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen (ns. päivystysasetus, 583/2017) 18 § mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on huolehdittava, että synnytysikä hoitavassa ympärivuorokautisesti päivystävässä sairaalassa hoidetaan vähintään noin 1.000 synnytystä vuodessa. Terveystoimintalain (1326/2010) 50 § 7 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää luvan poiketa synnytystoiminnan määrää koskevista edellytyksistä, jos se on tarpeen palvelun saavutettavuuden tai potilasturvallisuuden vuoksi. Luvan myöntäminen edellyttää päivystysasetuksen 18 § mukaan, että siitä on sovittu erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa. 1.1.2023 voimaan tulevan sääntelyn mukaan päivystyksestä ja sen laajuudesta on sovittava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä tarkoitetussa yhteistyösopimuksessa ottaen huomioon alueen ensihoitopalvelu, päivystyspisteiden väliset etäisyydet sekä väestön palvelutarve.

Eduskunta hyväksyi kesällä 2022 terveydenhuoltolakiin siirtymäsäännöksen, jonka nojalla hyvinvointialueet voivat hakea jo vuonna 2022 yllä mainittuja poikkeuslupia vuodelle 2023. Myös päivystysasetukseen on tehty vastaavat muutokset. Poikkeuslupan hakijan tulee olla hyvinvointialue. Kunnat tai kuntayhtymät eivät voi hakea enää poikkeuslupia ensi vuodelle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2022) 36 §:n mukaan kuhunkin hyvinvointialueen poikkeuslupahakemukseen on liitettävä muiden samaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden aluevaltuustojen puollot luvan alaiselle toiminnalle. STM toivoo, että koko yhteistyöalueen 31.12.2022 tai vuonna 2023 päättyvien poikkeuslupien jatkoluvat haetaan yhtäaikaaisesti, jotta koko alueellinen ja kansallinen palveluverkko pystytään ottamaan ministeriössä luvista päätettäessä huomioon.

Poikkeuslupia Pohjoisen yhteistyöalueella on Lapin, Länsi-Pohjan ja Kainuun synnytystoimintaan sekä Raahen perusterveydenhuollon yhteispäivystykseen liittyen. Lapin hyvinvointialue hakee Lapin ja Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirien esittämällä perusteilla poikkeuslupaa synnytystoiminnan jatkamiselle Länsi-Pohjan keskussairaalassa 31.12.2025 saakka ja Lapin keskussairaalassa toistaiseksi voimassa olevana. Kainuun hyvinvointialue hakee lupaa synnytystoiminnan jatkamiseksi Kainuun keskussairaalassa 1.1.2023 alkaen toistaiseksi voimassa olevana.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue hakee lupaa ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon järjestämiseen Raahessa vuoden 2023 loppuun.

Lapin synnytysten määrät ovat kivunneet jo lähelle 1000 ollen 991 vuonna 2021 ja tämän vuoden ennuste on reilu 900. Länsi-Pohjan keskussairaalassa synnytysmäärä vuonna 2021 oli THL:n tilastojen mukaan 395 synnytystä. Kainuussa synnytysmäärät ovat nousussa (815 kpl vuonna 2021). Niin Kainuun ja Lapin välimatkat ovat kiistatta pitkät, eikä synnytystoimintaa ole mahdollista keskittää ilman potilasturvallisuuteen liittyvien riskien kasvamista. Kainuun keskussairaala toimii strategisesti merkittävällä alueella ja muu päivystyksellinen toiminta on oleellisesti kytköksissä synnytystoimintaan. Arvioitaessa poikkeusluvan määräaikojen pituutta on vertailukohtana valmistelussa ollut Etelä-Karjalan hyvinvointialueen (Eksote) vuonna 2022 saama synnytystoiminnan (772 synnytystä vuonna 2021) poikkeuslupa 2027 loppuun saakka.

Oheismateriaalina hyvinvointialueiden hakemukset perusteluineen sekä STM:n kirje poikkeuslupahakemusmenettelystä.

Päätösesitys

Keski-Pohjanmaan aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se
1. puoltaa Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen poikkeuslupahakemusta perusterveydenhuollon ympärivuorokautisen päivystyksen järjestämisestä Raahessa 31.12.2023 saakka.

2. puoltaa Lapin hyvinvointialueen poikkeuslupahakemusta synnytystoiminnan jatkamiseksi Länsi-Pohjan keskussairaalassa 31.12.2025 saakka sekä Lapin keskussairaalassa toistaiseksi voimassaolevana.

3. puoltaa Kainuun hyvinvointialueen poikkeuslupahakemusta synnytystoiminnan jatkamiseksi 31.12.2027 saakka.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.